

Uygur İslâm Araştırmaları Sempozyumu -II-
ئىككىنچى نۆۋەتلىك ئۇيغۇر ئىسلام تەتقىقاتى ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنى

ئۇيغۇر دىنىي مائارىپىنىڭ ئۆتمۈشى ۋە بۈگۈنى

(ماقالىلەر توپلىمى)

UYGUR TÜRKLERİNDE DİN EĞİTİMİNİN
DÜNÜ VE BUGÜNÜ

(Sempozyum Bildirileri)

ئەۋلاد نەشرىياتى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ئەڤلاد نە شەرباتی

Ewlat Yayınları: 7

Araştırma: 2

Eser Adı

*Uygur İslâm Araştırmaları Sempozyumu -II-
Uygur Türklerinde Din Eğitiminin Dünü ve Bugünü*

ئىككىنچى نۆۋەتلىك ئۇيغۇر ئىسلام تەتقىقاتى ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنى
ئۇيغۇر دىنىي مائارىپىنىڭ ئۆتمۈشى ۋە بۈگۈنى

Düzenleyen

Farabi Eğitim Kültür ve Araştırma Derneği
Siyer Vakfı, UDEF

Düzenleme Kurulu Başkanı

Doç. Dr. Nur Ahmet KURBAN

Düzenleme Kurulu

Abdullah KARAKAŞ, Abdullah OĞUZ,
Abdulhabir ALIOĞLU, Faruk MUHTEREM,
Abdurehim DÖLET, Muhammed Ali ALIOĞLU

Bilim kurulu

Doç. Dr. Nur Ahmet KURBAN (*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi İlahiyat Fakültesi*)
Doç. Dr. Ömer KUL (*İstanbul Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları*)
Dr. Öğrt. Üyesi Alimcan BUĞDA (*Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi*)
Dr. Öğrt. Üyesi Muhammed ÇUÇAK (*Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi İlahiyat Fakültesi*)
Dr. Haji Kutluk KADEERİ (*Japonya Kagoshima Uluslararası Üniversitesi Uluslararası Kültür Fakültesi*)
Dr. Memtimin ELA (*Araştırmacı-Yazar*)
Dr. Mehmet Ali BOLAT (*UDEF*)

Editör

Faruk MUHTEREM

Kapak & Sayfa Tasarımı

Ewlat Grubu

Baskı&Cilt

GÜL MAT MATBAACILIK YAYINCILIK SAN. TIC. LTD. ŞTİ.
Maltepe mah. Fazlı Paşa cd. No:8/4 Topkapı-İstanbul
Tel: 0212 577 79 77 Sertifika No: 34712

1. Baskı: Ekim 2019

ISBN: 978-605-69486-4-0

ئەڭلاد نەشرىياتى

Seyitömer Mh. Uzun Halil Sk. No:12/5 Fatih-İstanbul
Tel & Fax: (0212) 589 02 09 Gsm: (0553) 070 73 50
www.farabi.org.tr / farabidernegi@gmail.com
Sertifika No: 43840

Uygur İslâm Araştırmaları Sempozyumu -II-
ئىككىنچى نۆۋەتلىك ئۇيغۇر ئىسلام تەتقىقاتى ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنى

ئۇيغۇر دىنىي مائارىپىنىڭ ئۆتمۈشى ۋە بۈگۈنى
(ماقالىلەر توپلىمى)

UYGUR TÜRKLERİNDE DİN EĞİTİMİNİN
DÜNÜ VE BUGÜNÜ
(Sempozyum Bildirileri)

06 Ekim 2019/İSTANBUL

ئەۋلاد نەشرىياتى

مۇندەرىجە / İÇİNDEKİLER

- 1 ..... Takdim / سۆز / كىرىش
- 5 ..... جەددىچىلىك ھەرىكىتىنىڭ شەرقىي تۈركىستان ئىسلام جۇمھۇرىيىتىدىكى تەسىرى
Ceditçilik Hareketi'nin Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti'ne Etkisi
Dr. Öğretim Üyesi Alimcan BUĞDA / دوكتور ئالىمجان بۇغدا
- 31 ..... مائارىپنىڭ مەقسىتى ۋە ئۇيغۇر مائارىپى ھەققىدە
Eğitimin Amacı ve Uygur Eğitimi Üzerine Bir Değerlendirme
Dr. Memtimin ELA / دوكتور مەمىتىم ئەلا
- 61 ..... تۈركىيەنىڭ دىنىي مائارىپى شەرقىي تۈركىستانلىقلارنىڭ دىنىي مائارىپىغا
ئۆرنەك بولالامدۇ؟
Türkiye'deki Dini Eğitim Doğu Türkistanlılara Örnek Olabilir Mi?
Doç. Dr. Nur Ahmet KURBAN / دوكتور نۇر ئەھمەت قۇربان
- 85 ..... تاتار، باشقۇرت ۋە ئۇيغۇر تۈركلىرىنىڭ ياپونىيەدىكى ئىسلامىي پائالىيەتلىرى
Tatar, Başkurt ve Uygur Türklerinin Japonya'daki İslami Faaliyetleri
Dr. Haji Kutluk KADEERİ / دوكتور ھاجى قۇتلۇق قادىرى
- 99 ..... ئۇيغۇر ئىسلام مائارىپى تەسەۋۋۇرى
Uygur İslam Eğitimi Tasavvuru
Abdurehim DÖLET / ئابدۇرېھىم دۆلەت
- 147 ..... كۈچادىكى مەدرىسەلەر ۋە مەشھۇر ئۆلىمالار
Kuçar'daki Medreseler ve Oralarda Yetişmiş Meşhur Âlimler
Abdushükür MUHAMMET / ئابدۇشۈكۈر مۇھەممەت

- 175 ..... مۇھاجىرەتتە ئۆتكەن ئۆلىمالىرىمىز
Yakın Dönemde Doğu Türkistan Dışında Yaşayan Alimlerimiz
ئابدۇجېلىل تۇران / Abdulcelil TURAN
- 195 ..... شەرقىي تۈركىستاندىكى مەدرىسە ئەنئەنىسى ۋە بىر قىسىم مەدرىسەلەر
Doğu Türkistan'daki Medrese Geleneği ve Bazı Medreseler
دوكتور مۇھەممەد ئابدۇللاھ چۇچاق / Dr. Öğretim Üyesi Muhammed ÇUÇAK
- 211 ..... ۋە تىنىمىزدىكى مەدرىسەلەردە دەرسلىك قىلىنغان «ھىدايە» ناملىق كىتاب
ۋە ئۇنىڭ مۇئەللىپى ھەققىدە .....
Doğu Türkistan Medreselerinde Okutulan “El-Hidaye” Adlı Kitap Hakkında
ئاتا ئۇللاھ سەئىد / Atullah SEİD